

Előfizetési árak:

Egész évre . 20 kor. — fill.
Félévre . . 10 » — »
Negyedévre . 5 » — »
Egy hóra . . 1 » 70 »
Egyes szám ára 8 fillér.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. itélőtábla épületével
szemben,
hová az előfizetések és a
lap szétküldésére vonatkozó
fölszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nem adunk.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl.

Nem akarnak tisztak lenni

Pécs, 1900. május 25.

Ily címen vezércikkhez a Pécsi Napló és arra lyukad ki, hogy „a magyar ifjúság nem lelkesedik a katonai pályáért” és fájdalmasan sóhajt fel, mondván, hogy igen különösen hangzik ez Hunyady és Zrinyi néperől, 50 évvel a szabadságharc lezajlása után. Hát épen a szabadságharc szolgáltatta a legékesebben szóló, legdicőbb bizonyítékát annak, hogy a magyar nemzet igenis — ha t. i. nemes, magasra emelt cél vezérelte — nagyon is tudott lelkesedni a katonai pályáért és bizvást mondható, hogy ezen lelkesedése azóta egy szemernyit sem csökkent. Nem is a katonai pálya iránt általában, hanem a közös, vagy magyarán kimondva az osztrák katonatiszti pálya iránt nyilvánul mind észrevehetőbben a magyar ifjúság ellenszenvé. És ez nagyon is természetes. Eltekintve mindenféle pártállástól, bár az is hathatósan közrejátszik, mert mindenki tapasztalásból tudja, hogy az ifjúság, mely még elvekért lelkesedik, a függetlenségi s így ellenzéki eszméknek legerősebb előharcosa s csak később, kilépve az életbe, akasztja — már t. i. aki akasztja — szegre elveit megélhetési, opportunitási, tehát éppen nem ideális indokok által vezéreltetve. De nem ez a körülmény teszi természetessé a magyar ifju-

ság önkéntelen tartózkodását a közös katonatiszti pályától.

Bármit is mondjanak a kormány sugalmazott organumai, azt az egyet eldísputálni nem lehet, hogy a közös hadsereg csak a papíron és azért is közös, hogy mindkét államfél pénz és véráldozatával közösen hozzájáruljon, lényegében és főleg szellemében azonban osztrák s azt még a Pécsi Naplóról sem tételezzük fel, hogy az osztrák öszbirodalmi eszméért lelkesednek, a mint hogy tisztességesen érző és gondolkodó magyar ember ezt nem is teheti, annál kevésbé a hazáját szerető, azért lelkesedő magyar ifjúság. Ez az egyik oka, miért nem lelkesedik a magyar ifjúság az osztrák szellemtől áthatott közös katonatiszti pálya iránt. Végre is lelkesedésre senkit sem lehet kényszeríteni!

Van azonban e tünetnek egy másik époly, vagy tán még fontosabb indító oka is, melyet a kormány lapjai ép oly jól tudnak, mint mi és ez a hadsereg nyelve. Ez ugyan részben összefügg a fentebb vázolt szellemmel, de azért külön is elég nyomatókos ok arra, hogy különösen a tőzgyökeres magyar ifjakban egész önkéntelenül ellenszenvet keltsen az egész intézmény iránt.

De van ennek még egyéb oka is, bár ez okok annyira egybefüggnek, hogy csak nagyobb megvilágosítás céljából tart-

juk tanácsosnak azokat különválasztva fel-
említeni. Igazi katonaság a hazaszeretet
érzelme nélkül nem képzelhető. A kato-
naság ott, a hol természetesen fejlődhe-
tett, a nemzettel együtt fejlődött, képző-
dött, a nemzettestnek része, annak kiegészítője,
mert végre is mi egyéb a katonaság, mint a nemzet, az állam akaratának, aspirációinak, érzelmeinek kényszerhatalommal való megvalósítója. Hogy oly mondvasinált, minden nemzeti karaktert nélkülöző intézmény, mint a közös hadsereg, nem lehet a magyar nemzet testének kiegészítő része, nem lehet a magyar állam akaratának, érzelmeinek és aspirációinak megvalósítója, azt legjobban tudják azok, kik azt akként megalkották, hogy ne is lehessen az, a minek természeténél fogva lennie kellene. Persze ez a bölcs előrelátás azzal boszulja meg magát, hogy a Hunyadyak, Zrinyiek és 48-asok ivadékai „nem lelkesednek a katonai pályáért.”

Sokat lehetne még felemlíteni ez alapjában véve elhibázott és csak mester-
ségesen létesített, tehát nem életképes
intézmény ellen és mondtak, irtak is el-
lene, persze hiába, mert a bölcs kormány
óvatosan gondoskodik arról, hogy a hibák
rejtve tartassanak s csak, ha szemellátha-
tólag mutatkoznak a következményei az
elhibázott tákolmányoknak, akkor jaidítja fel
szócsöveit, hogy veszélyben a közös haza!

A „Pécsi Figyelő” tárcája.

A kalap.

— A „Pécsi Figyelő” eredeti tárcája. —

Irta: Bartha Mariska.

— Hová igyekszik Keszeg ur? Szólt Görbe Jóska az utca tulsó oldalán haladó kalaposhoz.

— Megyek Hidvégre, felelt Keszeg ur kurtán — hát maga?

— Én Csányba mennék, de magához is szándékom volt belépni egy kalap miatt.

A dolgot kicsinyelve ugyan, de erre mégis átsétál a kalapos.

— Hadd lássam! mondta.

Görbe Jóska erre int az utána haladó élete párjának; mire az kászolódva keres elő a kosár fenekéről egy zsiros fejfedőt.

A kalapos nagy szakértelemmel és még nagyobb lenézéssel kezdi forgatni, tapogatni; azok pedig lélekzetvisszafojtva várják a határozatot.

— Lyukas; szól a kalapos kevés várta.

— Lyukas . . . ?! — mondják utána Görbéék s úgy néznek egymásra nagy hiteltelenséggel.

— Nem érdemes megcsinálni — mondja ki kérielhetetlenül a kalapos.

Kevés szünet. Görbéék egészen le vannak hülve.

— Nem is ünneplősnek ám — szól az asszony, ki rendszerint előbb jut szóhoz — hanem szanaszéttes, mezei kalapnak . . . mit gondol?

— Mezei kalapnak? — szól pislogva és bóbiskolva a kalapos — még akkor sem igen érdemes rá költeni.

Ej, hát ne úgy beszéljen — fakad ki erre Görbe Jóska és ő kezdi méregetni a kalapot — nem olyan utolsó ez, hogy meg ne csinálhatná, csak mondja, hát mit kér?

Most fölfelé pislog a kalapos, vizsgálja az eget és úgy gondolkozik.

— Legyen hát hatvan krajcár.

— Hatvan krajcár! Szent Isten! mit beszél?! — mondják egyszerre meglepődve Görbéék.

— Csak maguknak ennyi, másnak drágábbért tenném.

— Akkor csak tedd el asszony — mondja Jóska — dehogy költünk rá annyit.

Most már a kalapos akarja fogni a kundsaftot: no, hát mennyit ad?

Jóska elgondolkozik.

— Negyvenet nem bánom, de azt sem örömet.

— Negyvenet!? — kiált föl kacagva a kalapos — magának barátom fogalma sincs róla, hogy most minden megdrágult.

— Az sem igaz ám! — szól flegmával

Jóska és még mindig teszi magát, hogy el lehet akár kalap nélkül is.

— Tudja mit — szól a kalapos — hogy máskor is hozzám jöjjön, megcsinálom ötvenötért.

Jóska még így sem akar ráállani, míg végre is elközölték a főntforgó számokat; s ötven krajcárban kezdet csaptak.

De most ott van a bökkenő; hová tegyék a kalapot. Egyik erre, másik arra igyekszik.

Szerencsére közeledik egy öreg asszony, amolyan mindenütt megjelenő, bőbeszédűségben szenvedő jelenség, a ki különben képzelgő volt s szeretett csodás nyelvezettel beszélni.

— Kivánok jó napot! — így kezdik azok.

— Csak így ni — felelt elmélkedve az öreg asszony — az öregek öregén, a fiatalok fiatalon — a szakszerűek pedig szakszerűen. — Ez utóbbi megtisztelő kifejezést bizonyosan a kalaposra alkalmazta.

A kalapot azonban még ő is igen hasznavehetőnek minősítette, sőt fedette a kalapot.

— Mi megleltettük magát akár csak azt a nagy, élő nagy-harsányi hegyet, de ha így szigoruskodik, utóbb sem rendelünk élelt a falunkban.

A kalapos mentegetőzött, így s úgy hivatkozva olesóságára, míg végre is a kalapot

Most még csak egy pillantást vetünk azon szomorú szerepre, melyet társadalmunkban a közös tisztikar játszik.

A közös hadsereg szelleme nálunk idegen, ezt érezvén a tisztikar: eksklusív életet él nem érintkezik a társadalommal, abból magát kizárja, így magára maradván teljesen elosztrákosodik, elnémetesedik. Tapasztaljuk különösen a magyar fiukon, kiket rossz sorsuk a közös hadsereg tisztikarába vitt, hogy érzelmeikben, felfogásukban teljesen átalakulnak s mint a közéletben szokás mondani rosszabbakká lesznek, mint a született osztrákok. E tapasztalat, e látvány oly szomorú, oly lehángoló, az osztrák szellem elidegenítő, hatása oly szembetűnő, hogy csak örülnünk kell, miszerint a magyar szülők féltve óvják gyermekeiket s a magyar ifjak önmagukat e veszélyes folyamattól.

Nem a katonai pálya iránt van tehát a magyar ifjuság ellenszenv, hanem igenis erős ez ellenszenv az osztrák-német eszme letéteményese: a közös hadsereg iránt. Mihez hozzájárul az a nehézség is, hogy magyar ifjaink a közös hadseregnél rendszeren mostohább elbánásban részesülnek, mint hasonlókaliberű osztrák bajtársaik.

Ezek mind olyan tények, melyeket csak az nem lát, a ki látni nem akar, vagy a kinek nem szabad; a ki oly valótlanságot állít, hogy a honvéd hadapród és tisztképző intézetekbe nem jelentkeznek elegendő számú pályázó, holott nagyon jól tudjuk, miszerint a pécsi hadapródiskolánál is annyi volt a jelentkező, hogy egy részüket helyszűke miatt vissza kellett utasítani s csak az osztrák hadsereg számára liferáló Ludovika Akadémiában érezhető a jelentkezők hiánya.

Mindaddig, míg közös hadsereg a mai formájában fenn fog állni, — a magyar ifjuság jó része távol fogja magát attól tartani és nagyon helyesen, mert passzivitása által a közös hadügyi kormányt azon

kényszerhelyzetbe hozza, hogy adja be derekát és azon követelményeknek, melyeknek a hadapródiskolák kényszerű felállításával csekély részben eleget tett, fokozottabb és teljes mérvben megfeleljen s megalkossa alapját az egyedül helyes eszmének: az önálló magyar hadseregnek. Ha ez látesülne, akkor megszűnnék a panasz az iránt, hogy nem akarunk tisztek lenni, megszűnnék ezen „nemzeti szerencsétlenségnek minősíthető” tartózkodása a magyar úri elemnek a katonai pályától, hol ambíciójának kielégítését mindaddig hiába várta; akkor a hadsereg tényleg a nemzetnek lesz kiegészítő része, támasza s nem egy abban, de attól különvalva élő idegen elem és fogja tagjait lelkesíteni s az ifjuságot zászlója köré gyűjteni egy magasztos érzelem, mely eddig az osztrák hagyományos szellemmel inkompatibilisnek látszott lenni: a hazaszeretet érzelme! Akkor önként fog megszűnni a magyar elem „megmagyarázhatatlan” tartózkodása a katonai pályától és ez el lesz érhető azon „régvárt állapot” bekövetkezése nélkül is és csakis e nélkül, „mídon a magyar nemzet és közös hadsereg teljes összhangba olvad”, a mi éppoly abszurdum, mint hogy a Gotterhalte és Rákócy hangjai sohasem fognak teljes összhangba olvadhatni. Nem ez a chaosz, hanem az önálló magyar hadsereg az, a mire jogosan rámondhatjuk a P. N.-val, hogy: legnagyobb és legsürgősebb nemzeti céljaink egyike, melyből nemzeti létünk számára újabb és újabb erőforrások fognak fakadni. —r.—ó.

Városi rendkívüli közgyűlés.

Pécs, 1900. május 25.

Rendkívüli közgyűlést tartott ma Pécs szab. kir. város törvényhatósági bizottsága báró Fejérváry Imre dr. főispán elnöklété alatt. A közgyűlés napirendje előtt kiemelkedő mozzanat volt az az emelkedett szellemű beszéd, melylyel az elnökölő főispán az elhunyt Wiesner Rajmár bányagazgató érdemeit mélt

tatta. A megrongált egészségére orvoslást Lus-sin Piccoloban kereső Majorossy Imre polgármestert Nendtvich Andor, árvaszéki elnök helyettesítette a közgyűlésen, melynek nem hiába volt tizenhárom tárgya, le is szavazták a Tanácsot az egyetlen fontos pontnál, a Herbert János gazdasági tanácsos nyugdíjaztatási ügyénél is. Végül Munkácsy Mihály emlékének is hódolt a törvényhatóság; anyagilag szegényesen, erkölcsileg pedig ingyen, a mennyiben a Nepomuk-utca nevét Munkácsy-utcára változtatta.

A közgyűlés lefolyásáról tudósításunk a következő:

A városatyák szép számban jelentek meg a mai rendkívüli közgyűlésre s a főispán pont kilenc órakor érkezvén a terembe, elfoglalta az elnöki széket s ülvözölvén a bizottsági tagokat, a rendkívüli közgyűlést megnyitottak jelentette ki.

Wiesner Rajmár emléke

képezte napirend előtt a közgyűlés legelső tárgyát. Fejérváry Imre báró főispán méltatta az elhunyt törvényhatósági bizottsági tag érdemeit, kiemelvén róla, hogy mint ember maga volt az elhunyt az előzékenység és szeretetreméltóság; mint bányász, országos tekintélynek örvendett s mint édes magyar hazánknak fia, magyar volt érzelmeiben és tetteiben. Az ő nevéhez fűződik a bányászat terén a magyar nyelvű oktatás behozatala; magyar munkások túlnyomó részben való alkalmazása, iskolák felállításai, a bányászati iskola létesítése, a mely körülmények Pécsre is nagyobb mérvű fellendítő hatással bírtak. Meg van győződve, hogy az egész törvényhatóság osztatlan részvétét és érzelmeit tolmácsolja akkor, midőn indítványozza:

1. miszerint mondja ki a közgyűlés, hogy Wiesner Rajmár elhunyt felett érzett fájdalomt és az elhunyt érdemeit jegyzőkönyvébe iktatja;

2. és megbizzza Tróber Aladár dr. városi főjegyzőt, hogy e részvevőről az elhunyt családját a megfelelő módon értesítse.

A közgyűlés egyhangú helyesléssel fogadta a főispán indítványát s következett a napirend, melynek elején gyors tempóban pörögtek le az

apróbb ügyek.

Első pont volt a belügyminiszter rendelete a városi számvitel, pénztári kezelés és

az öreg asszonyra biztak és ment mindenik a maga útjára.

Otthon azonban az öreg asszony a kalapot szintén szakszerűen megvizsgálta s arra jött, hogy ez még sokkal jobb erőben van, mintsem, hogy csak egy potyára érdemes volna kiadni a kezéből. A rábizott dologban tehát olyanformán járt el, hogy valami régi, a fia fejérről lemaradt kalapot vitt a kalaposhoz, esküdvén, hogy ez volt az. Amazt pedig úgy adta el neki, mint „találmányt”, jószívűségében utána téve: maga is használjon rajta valamit.

*

Két hét múlva Görbe Jóska valahonnan vásárról jött, befordult hát a kalaposhoz is.

A kalap már készen volt. Vasalva, festve olyan ujnak nézett ki, hogy a kalapos nem állhatta szó nélkül, mert úgy mond, oly szép most, hogy a király elé mehetne benne — azért a rongy ötven krajcárért! . . .

Azt pedig bizonyára tudja az olvasó, hogy vásárról rendszerint kedélyesen tér haza az ember. Így hát Jóska is nagy kedélyességgel rakta le az öt hatost, minden alaposabb kalapvizsgálat nélkül. Papirosba pakolva rátette a fejére, tetejébe a másíknak s úgy hajtott haza.

Az asszony azonban egy kissé durcászkodott, mikor az urát olyan virtuosnak látta. S lámpagyújtáskor aztán nagy körülménységgel kezdte vizsgálni a kalapot.

— Ej, ej, rá sem ösmerek! — először csak ennyit mondott, mikor az izzasztó-sziját

s a bélést kiforgatta. — De csakhamar egész gorombán szólt.

— Ember, ember! kend ugy be van csapva, akár a két esztendő gyerek.

— Kicsoda! . . . én?

— Hát ki? nagy Isten! észre nem veszi hogy más kalapot nyomnak a kezébe?!

— Hát vak vagy talán? nem látod, hogy újra van festve — szól mérgesen Jóska — öt kemény hatost fizettem érte.

— Elhiszem, ért ahhoz, hogy sárba hányja a pénzt.

— Ki ne mondd még egyszer mert! . . .

— Minek ne mondanám? szégyen gyalázat, a mit hoz rám. Ugy hagyja magát bolonddá tartani, hogy kész csoda.

Annyira vitték a vitakozást, hogy Jóska a földhöz verte a kalapot. Az asszony pedig azzal fenyegetőzött, hogy holnap kiáll a kapuba s úgy teszi világ csufjára az ő bolond urát.

Annak se kellett több. Ugy méregbe jött, hogy kihajtotta az asszonyt a házból. Menjen világgá; vagy levágja ebben a pillanatban.

Nagy lánggal és méreggel ment el az asszony aludni az ágyához. Jóska pedig a korcsmába indult nagy pörölés között; otthon hagyván az új kalapot.

Virradat tájaja elmulatgatott így-ugy, mivel voltak ott disznókereskedők, akik a holnap hetivásárra igyekeztek a szomszédfaluba.

De amint világosodni kezdett, csak elkullogott haza, remélvén, hogy addig az asz-

szony is haza sompolygott. De biz azt nem találta sehol.

Merész és boszuálló ötlet fogalmazott meg erre agyában.

Mikor kiverte a jószágot a pásztor elé, azt a két süldőt otthon fogta, melyek az asszony nevére voltak írva. Aztán szűrt és tarisznyát vévén magára, elindult velök a heti vásárra. Jó ára van a disznóknak, mondták a kereskedők.

A vásártér szélén, a kis korcsma körül megtorlódtak; oly sokan hajtottak föl jószágot. Így aztán Jóska is megállt és szót kezdett váltani egy szürös atyafival.

— Hová valósi kend?

— Hiricsi vagyok. Hát kend?

Éa hidvégi. De hát kend is csak maga jött?

— Magam bizony egyes egyedül.

— A többiek meg otthon maradtak?

— Bezzeg nem maradt otthon senki.

— Hát hová lettek?

— Sehová, mert én csak magam vagyok, olyan elhagyottan, mint ez az ujjam — és föltartotta mutatóujját.

— Lám! — mondta Jóska a fejét rázva s elgondolkozva — akkor kend tisztán olyan ember, mint én vagyok.

— Mi . . . csoda . . . ?!

— Az ám. Mert én is olyan magam vagyok, mint ez az ujjam — és ő is föltartotta a mutató ujját.

Kész atyafiság kezdődött ebből s az lett

pénztárvizsgálatról szóló szabályzat végleges megállapítása tárgyában.

Tróber Aladár dr. főjegyző ismertette a miniszteri rendeletet, mely némely stílis és tollhibák kijavítása után a szabályzatot jóváhagyja.

A miniszteri rendelet minden megjegyzés nélkül tudomásul vétetvén, következett a tanács előterjesztése a m. kir. állami erdőhivatal részére 2 hold területnek bérbeadása iránt. A területen *állami csemetekert* létesítetik s a Tanács javasolja, hogy a volt szőlőtelep déli részéből két hold hat évre, holdankint 80 korona évi bérért, adassék bérbe az állami erdőhivatalnak.

A bérbeadást a közgyűlés helyeselve, a *központi temető* céljaira kisajátított területből a temető berendezéséhez egyelőre nem szükséges 25 hold 164 □-öl területnek 5 évre használt bérbe adása iránti tanácsi javaslatot olvasta fel *Csizmadia Géza* másodaljegyző. A jelzett területnek *Dürnbacher Ferenc* számára 1120 korona évi bérért bérbeadását a közgyűlés jóváhagyta.

A *kórházi fertőtlenítő pavillon* építési munkálatainak biztosítása tárgyában megtartott árlejtés jegyzőkönyvét olvasta fel ezután *Csizmadia Géza* másodaljegyző s a munkálatok közül a kőműves, ács, cserepes munkákat *Klein Károlynak*, a kádósos munkát *Tichy Aladárnak*, mint legjutányosabb ajánlattevőknek adta oda a közgyűlés.

A *havihegyi kápolna* restaurálása tárgyában előterjesztett tanácsi javaslat szerint, a kápolna tetőzetének munkálatait és falainak cementvakolattal ellátását 2648 kor. 26 fillérért *Klein Károlynak*, mint legelőnyösebb ajánlattevőnek adta ki a közgyűlés.

A *katonai gyakorlótér* bérbeadása iránt kötött szerződést a közgyűlés jóváhagyván, következett a *gyámpénztár* múlt évi zárszámadásának megvizsgálásáról szóló bizottsági jelentés. A bizottság a számadásokat rendben találta s javasolja, hogy kifejtett szorgalmukért *Jeszenszky Kálmán* alszámvevő 300 korona, *Kaufmann Nándor* 100 kor. és *Marschal József* 50 korona jutalomban részesíttessenek.

A közgyűlés ezt jóváhagyván, tudomásul vették, hogy *Majorossy Imre* polgármester megrongált egészsége helyreállítása végett hat heti szabadságot kér. S ekkor következett

a vége, hogy bementek a kis korcsmába egy italra.

A disznók addig fölügyelet nélkül álltak; mert hát ki merné elhajtani annyi ember szemeláttára.

De mikor egy óra múlva kijöttek, sehol sem volt a Jóska egyik süldője. Elszaladt a bolond.

Nosza, keresni most a határba. De Jóska a másikat sem hagyhatta; előb hát ezt kellett hazahajtani.

Az asszony már otthon volt. Egy darabig nem szóltak egymáshoz, csak lassankint szakadt belőlük a szó, mintha hátba ütnek őket.

De az asszony ügyes fogásokkal, nagyhamar megtudta mi a veszedelem. Több se kellett neki, menten indulni akart a most már jámbornak, jéerköcsűnek, okosnak elnevezett disznó után. Jajongott nagy bosszúságára az urának.

Még a falun végig ért, elmondta fünekfának az ő nagy bánatát.

De fele útján se járt még a szomszéd falunak, mikor egy gyerekkel találkozik, aki éppen egy disznót hajt. Jól megnézi, szölongatja; hát az övé.

Lelkendezik, áldja az Istent s a kis fiu segítsége mellett úgy hajtja haza nagy diadallal.

Az ura a kapuban áll, de ő rá sem akart nézni. Csak úgy keményen szól rá: adj ennek a gyereknek valamit.

Jóskának a fejében pedig — ma már

a gazdasági tanácsos

nyugdíjazási ügye. A nagyon is észrevehető mozgás, mely ekkor támadt a különben csendes, szinte türelmetlenül unatkozó közgyűlésben, jelezte, hogy ez a tárgy mindenkit érdekel s itt már vitára van kilitás.

A főjegyző olvasta fel *Herbert János*, gazdasági tanácsos nyugdíjaztatása iránti kérvényét. A gazdasági tanácsos kérvényében hivatkozik huszéves szolgálatára s arra, hogy megválasztása után háromévre első aljegyzővé választatván, megtartotta a másodaljegyzői teendőket is, melyekhez az illetőségi, kórházi és népfelkelési ügyek vitele is járult. S mikor 1890-ben átvette a gazdasági tanácsosi állás vezetését, nyolc éven át egyedül, minden segítség nélkül dolgozott. Pedig ez időre esik a színház, kórház, lakóházak, kir. tábla, vízvezeték és villanytelep építése, illetve berendezése. Emellett kidolgozta a lakbérleti és építési szabályrendeletet s három év előtt a város kölcsöneinek konvertálása tárgyában tervezetet dolgozott ki. Mindenkor megfeszített erővel végezte teendőit, keserű tapasztalata azonban az volt, hogy súlyos anyagi felelősséggel is járó állásában való munkásságát, sokan, bár arra nem hivatott tényezők, félreértették. A folytonos munka megtámadta szervezetét már évekkal ezelőtt s bár hosszabb szabadságot vett s fürdőket keresett fel, baja nem enyhült. Végre *Kétly Károly* dr. egyetemi tanárral, az országos orvosi igazságügyi tanács alelnökével konzultált, a ki *nagyfoku idegességet* konstataált s minden megerőltetéssel, gondal járó szellemi munkától eltiltotta. S e mellett tekintenie kell őt kiskorú gyermekére is, kiknek nevelése alyai feladatát képezi s mert a husz év előtt teljes lelkesedéssel megkezdett s ez idő alatt teljes erejéből folytatott közszolgálatra magát képtelenné érzi: kéri tehát nyugdíjaztatását.

A kérvény felolvasása után a bizottsági tagok kívánatára *Kétly* professzor bizonyítványát, majd a *Cirer* főorvos és *Tolnai* és *Ludvigh* tisztiorvosok által kiállított bizonyítványt olvasták fel. *Kétly* nagyobbfoku neurasthénia, a tiszt főorvos és társai pedig huzamosabban tartó gyomor, bél és hólyaghurut, vészegénységet és ideggyengességet konstataálnak, mely hosszabb szabadság és fürdők használata dacára sem csillapul s a szellemi munka csak fokozására, megerőltetésére van.

másodizben — merész ötlet támad. Egész nap azon töprengött, hogy elássa a kalapot, azt az átkos jószágot, de nem merte az asszony miatt. Most hát a kezébe nyomja a gyereknek és kitaszkolja vele a kapun.

— Mit csinálsz? — kérdezte az asszony.

— Neki adom — mondta Jóska s az asszony nem felelt.

Vasárnap azonban a szokottnál korábban fölkelte Görbe Jóska és bement a kalposhoz. Másik, új kalapot akart venni, nem csekély ámulatára a kalposnak.

Meg is tetszett neki egy és rögvést alkudni kezdett rá. Drágálotta nagyon, de mikor éppen csak az az egy tetszett meg neki olyan kiváltkép.

Hosszas kacakodás és begyőző magyarázat után mégis megalkudtak valami nagynehezen.

Nagy reménykedéssel vitte haza Jóska, hogy ez biztosan nem lesz olyan házfölforgató, mint az az elavult, reparált jószág.

Halvány sejtelemmel sem bírván arról, hogy a saját avult és kijavított kalapjába szeretett bele ismét az összes kalapok közül, mit el is adott neki a kalapos jó áron.

Görbe Jóska azonban úgy elátkozta a saját előbbeni kalapját, hogy még annak sem kívánt semmi jót, aki a fején hordja. Mert ugymond, ő föl nem tenné a világ minden kincséért sem, inkább holta napjáig hajadonfővel járna — csupa elővigyázatból.

A városi Tanács a nyugdíjszabályzat 3-ik §-a értelmében javasolta, hogy a polgármester vagy helyettese elnökléte alatt öttagú bizottságnak adassék ki a kérvény, mely bizottság a kérvényező megfigyelése után az egészségügyi bizottság útján tegyen jelentést a közgyűlésnek. A bizottságba *Dobszay Antal*, *Göbel Kálmán*, *Kauffer Jenő*, *Krasznay Mihály* és *Kindl József* törvényhatósági bizottsági tagokat javasolja a Tanács beválasztatni.

Nagy mozgás és ellentmondások fogadták a Tanács emez előterjesztését s a vitát *Záray Károly* dr. indította meg, hivatkozván arra, hogy a tájékozatlan közvélemény különös megjegyzéseket fűz már most is e nyugdíjaztatási ügyhöz s a ferde közvélemény képződésének az az oka, hogy a városi szabályrendeletek nincsenek kinyomatva és sem a bizottsági tagok, sem a közönség nem ismeri azok tartalmát s csak arra való, hogy a Tanács alkalomadtán fegyvert kovácsolhasson magának belőlük. Ilyen ismeretlen mindenki előtt a tisztviselők nyugdíjszabályzata is, melynek pedig van egy szakasza, hogy ha nyugdíjba menő tisztviselő máshol állást vállal, nyugdíjat nem kaphat. Kéri a szabályzat idevontatkozó rendelkezését felolvasni.

Nendtvich Andor dr., helyettes polgármester, felolvassa a szabályzat idevontatkozó rendelkezését, mely szerint az oly tisztviselő, ki nyugdíjba vonulván, máshol oly állást vállal, mely után negyedik osztályu kereseti adó vetetik ki, nyugdíját e szolgálat idejére elveszti. Vagyis a nyugdíj igénye megállapítható, de nyugszik, pihen mindaddig, míg más állásban van az illető.

Erreth János szerint a város pénzügyi viszonyai nem engedik meg, hogy folyamodót nyugdíjazzák. Ismeri mindenki tevékenységét, munkaerejét és egészségi állapotát is s ha egészségének a súlyos vagyoni felelősséggel, számadásokkal járó gazdasági tanácsosi állás hátrányára van, ennek folyamánya nem a nyugdíj, hanem az, hogy a szabályrendeletnek megfelelően más teendővel ruháztassék fel, melyek nem oly terhesek, nem járnak felelősséggel és szellemi megerőltetéssel. A Tanács javaslatát nem fogadja el s indítványozza, hogy a nyugdíjaztatás iránti kérvénynek hely ne adassék s bizassék meg a polgármester, hogy folyamodót saját ügykörében olyan teendővel lássa el, melynek vagyoni felelősséggel és nagyobb szellemi munkával, számadásokkal nem járnak.

A közgyűlés élénk helyesléssel kísérte ez indítványt, azonban a főispán figyelmeztette a közgyűlést, hogy ma a szabályrendelet értelmében a szolgálatképtelenség felett nem lehet határozni, már pedig az indítvány elfogadása ilyen határozatot képezne, mely előtt azonban a szabályrendelet értelmében a kiküldendő bizottság véleménye bevárandó.

A helyettes polgármester fel is olvasta a nyugdíjszabályzat idevontatkozó 3-ik §-át, miután *Bolgár Kálmán* állt fel s a Tanács által összeállított bizottságot nem helyeselte s kérte abba dr. *Kelemen Mihályt* és dr. *Erreth Lajost* is beválasztani.

A közgyűlés helyesítőleg fogadta ezt is s *Nendtvich Andor* helyettes polgármester nagy zaj között alig bírta védeni a tanácsi javaslatot, hogy a javasoltak kihagyása esetleg személyi bizalmatlanság lenne.

Piacsek Gyula replikázott azonban erre azzal, hogy ő mindig benne volt a bizottságban s most kihagyták. Nyilván félnek, hogy ő a nyugdíjazást nem szavazza meg.

Nendtvich Andor tiltakozik ellene, újból csak nagy zaj között, hogy tendencia érvényesülne a tanácsi javaslatban. Neki tudomása van róla, hogy éppen a javaslatba hozottak közt van olyan, ki kijelentette, hogy nem szavazza meg a kérelmet.

Egy hang: Ki az?

Nendtvich: Az az én titkom!

Kelemen Mihály dr. szerint három tisztiorvos állított ki bizonyítványt...

Záray Károly dr.: És Kötly!

Kelemen Mihály dr.: Az nem számít! Az úgy úgy is a közegészségügyi bizottság elé kerül. Ott lesz alkalom az öttagu bizottság javaslatát megbeszélni. Tehát a bizottság kibővítését nem tartja szükségesnek.

Perls Ármin dr.: igenis szükségesnek tartja a bizottság kiegészítését. Az eset olyan, hogy tendenciákat lát benne. Hiszen a mit védelmezni kellett, azt a folyamodó a legnagyobb erővel teljesítette még nemrég is. Józanul, higgadtan beszélt s csodálatot keltett észbeli tehetségével, faradhatatlan munkásságával. — Nemhogy valami kórságot, gyengeséget láttak volna nála, de ma is tudjuk, hogy itt *nincs szó nyugalmába vonulásról. A folyamodó más szolgálatot vállal, sőt már kötelezettséget is vállalt e szolgálatra.* Terheket nem lehet ok nélkül a városra rakni ilyen nyugdíjaztatással.

A főispán ekkor a következő kérdéseket tette fel:

1. Küld-e ki a közgyűlés bizottságot az ügyben?

2. Megválasztja-e a tanácsilag javaslatba hozottakat e bizottságba?

3. Ha nem: akkor Bolgár Kálmán indítványa fogadtatik el.

A zaj és ellentmondások a tetőpontra hágtak ekkor s **Bolgár Kálmán** rövid felszólalása után **Erreth János** hozzájárult Bolgár indítványához, de szavazólappal kér szavazást. **Kelemen Mihály** a maga részéről a kiküldetést nem fogadja el.

A főispán erre feltette az első kérdést s arra egyhangú igen lón a válasz, azután a második kérdést tette fel, hogy a tanács által javasolt bizottságot elfogadja-e a közgyűlés?

Felállással szavaztak a képviselők s a javaslat mellett csak huszonkilencen, míg *elene a nagy többség szavazott.*

Igy tehát a tanácsi javaslat nem fogadtatván el, a vizsgálatra kiküldendő bizottságba bevalasztottak: **Piacsek Gyula**, **Perls Ármin dr.**, **Kindl József**, **Erreth János** és **Krasznay Mihály**.

Ezzel végződött egyelőre a gazdasági tanácsos nyugdíjazási ügye s most majd e bizottság feladata lesz, hogy behatóan megvizsgálja az ügyet s megfigyelései alapján a közegészségügyi bizottság útján javaslatot tegyen majd a közgyűlésnek.

Négy pont

volt még ezután hátra a közgyűlés napirendjéből. A Tanács előterjesztését **Gergics Imre** rendőrtizedes és **Török Márton** rendőr nyugdíjazása iránt — mivel szolgálatképtelenségük beigazoltatott — a közgyűlés elfogadta. **Bubregh Nándor** gazdasági felügyelő 2—3 havi szabadságidő engedélyezése iránti kérelmére a Tanács javasolta, hogy nevezetnek — megromált egészsége helyreállítása céljából — két havi szabadságidő engedélyeztessék.

Záray Károly dr. szólalt fel e tárgynál s kérdést intézett a polgármesterhez, hogy ki helyettesíti ez idő alatt a gazdasági felügyelőt? Egyáltalában fontos tisztviselői állásoknál a helyettesítésekről nyomban kellene gondoskodni s azt a közönség tudomására hozni.

Nendtvich Andor helyettes polgármester előadja, hogy a helyettesítés ily esetekben a polgármester hatáskörébe tartozik. Különböző előterjeszti, hogy a gazdasági felügyelőt **Dobszay István** közgyám helyettesíti.

Záray Károly dr. tudomásul veszi a választ, bár nem tartja célszerűnek, hogy olyan elfoglalt tisztviselőre, mint a helyettesítő, még több munkát rójjanak épen most, mikor halljuk, hogy a sok munka alatt némely városi tisztviselők majdnem megszakadnak.

Dobszay István: Ne tessék attól előre félni.

Kemény Mór kereskedő az iránt folyamodott a városhoz, hogy a városháza épületében levő bolthelyisége után a boltbért fé-

évi részletek helyett negyedévi részletekben fizethesse.

A közgyűlés ezt megengedvén, jött a napirend tizenharmadik s utolsó tárgya: **Kolozsvár szab. kir. város átirata Munkácsy emlékére szegény képzőművészeket segélyező alap létesítése tárgyában**, melynek kapcsán a Tanács javasolta, hogy az alapra a város 50 koronát adjon s a *Nepomuk-utcát, hol Munkácsy Mihály egykor lakott, Munkácsy utcának nevezzék el.*

A közgyűlés a javaslatot helyeslőleg elfogadván, a napirendet eszerint letárgyalták s a főispán a jegyzőkönyv hitelesítő-bizottság kijelölése után a közgyűlést féltizenegy órakor bezárta.

A magyar kath. egyház 900 éves jubileuma Pécsen.

Pécs, 1900. május 25.

Főpásztorunk tudvalevőleg nagyobb arányokban óhajtja a magyar kereszténység 900 éves jubileumát városunkban megünnepelni. E célból **Spies János** apátkanonok elnöklété alatt egy előkészítő-bizottságot nevezett ki, melynek feladata volt, megrajzolni azokat a körvonalakat, a melyek között az ünnepségek megtarthatók lennének. A püspök által elfogadott tervezet részletezésére és végrehajtására egy nagyobb számú bizottságot hívtak össze tegnap (24-én) d. e. 11 órára a „Kath. Kör-ben”. Megjelentek: **Spies János**, **Erreth János**, **Kelemen Mihály dr.**, **Vaszary Gyula**, **Bitter Illés**, **Bodó Aladár dr.**, **Ágh Timót dr.**, **Kremling I.**, **Kindl József**, **Eizer János**, **Reberics Imre**, **Szuly János**, **Kiss József**, **Cziglányi Béla**, **Dischka Győző**, **Holics Gyula**, **Virág Ferenc**, **Károly Ignác**, **Ábrahám István**, **Mayer György**, **Rozsics I.**, **Rézbányai József dr.**, **Wurster József**, **Tichy Ödön**, **Krum Péter** és **Pleiningger Ferenc**.

Az értekezletet **Spies János** apátkanonok nyitotta meg, üdvözlővén a megjelent urakat, mint a kik a mai, eszmények nélkül szűkös korban is bizonyosságot tesznek arról, hogy tudnak lelkesedni önzetlenül, tudnak hevülni ideálokért és szívesen ajánlják fel tehetségeiket az eszmény dicsőítésére. Vákolja röviden az előkészítő bizottság megállapodásait, melyek szerint három része lenne a jubileumi ünnepségeknek; az első már meg is volt: a misziók; a második lenne a vártemplom bucsujának (jun. 29.-én) fényesebb megtartása; a harmadik a szept. 8.-án a megyés püspök által vezetendő gyűdi zarándoklat. E két utóbbinak megbeszélése és rendezése képezi e bizottságnak tisztét. Minthogy ezzel az előkészítő-bizottság működését befejezte, leköszön az elnökségről s kéri a megjelenteket, hogy válaszszanak az ezentul működni hivatott bizottságnak új elnököt és jegyzőt. Elnököknek egyhangulag **Spies János**, társelnököknek **Erreth János**, jegyzőnek **Bitter Illés** főgiman. tanár választottak meg.

Wurster Antal kanonok előadja főbb pontjait annak, miként lehetne június 29. és szept. 8. át fényesebben megünnepelni. Ezek **Péter-Pál** napja előtti este a város és vártemplom kivilágítása, lampionos díszfelvonulás a vártemplom elé, ott a pécsi dalos egyesületek által előadott énekek, egy ünnepi beszéd; másnap fényes istentisztelet három szónoklattal (magyar, német és horvát nyelven). Szept. 7-én az összes pécsi plébániák híveiből nagy zarándoklat (ki gyalog, ki vasuton) **Mária-Gyűdre**, a hol másnap Ő Moltóság a megyés-püspök végezné a szt. misét, a mely után ismét 3 szónoklat lenne.

Bitter Illés óhajtáná, hogy a jubileumi ünnepségben belső kifejezésre jusson az a történelmi momentum is, a mely Pécs városát multjában oly kiváló fontosságú tényezővé tette. Ez a város volt egyik gyújtópontja az országnak, a honnan tovaterjedt a kereszt-

ténységnek mindent átalakító ereje; itt élt a ker. vallás egyik legbuzgóbb apostola, **Mór püspök**, kit még szt. István kir. helyezett a pécsi egyházmegye élére. Indítványozza, hogy kérjék meg a megyés püspök úr Ő Moltóságát, hogy a jubileumi ünnepségek keretében **Mór püspök** emlékét is belevegyék s az október hóban tartatni szokott **Mór-ájtatosságokat** nagyobb szabásban, kiválóbb fényvel üljék meg. Az előadott tervezetre vonatkozólag azt javasolja, hogy válaszszák szét az egyes ünnepélyeket s most egyelőre csak a jun. 29.-kinek a módozatai felett tanácskoznak.

Ugyaníly értelemben szólal fel **Rézbányay József dr.**, **Vaszary Gyula** ellenzi a faklyás menetet, **Rézbányay** nem akarná egészen elejteni, **Pleiningger Ferenc** szerint felvonulás nélkül is lehet a vártemplom előtt zene és énekelődás, főlöszlegesen tartja azonban a szónoklatot. A bizottság **Pleininggernek** ezt az ajánlatát egyhangulag elfogadja.

Élénk vita tárgyat képezte azonban **Pleininggernek** az a másik indítványa, melyet a **Péter-Pál** napi istentisztelet külső fényének és benső erejének emelésére terjesztett elő. Azt indítványozta ugyanis — s ezt a nagy közönség nevében tette — hogy kérjék fel a megyés püspök Ő Moltóságát, engedne meg hogy ez alkalomból az ünnepélyes istentisztelet alatt zenés misét adjanak elő.

Pillanatnyi csönd következett erre, az a nehéz hangtalanság, mely a nagy viharokat szokta megelőzni. Ki is tört ez a vihar teljes erejével, megkondukt a vészharang... s abból a mennydörgésből, melytől megremegett a levegő, meghallhatta mindenki, azoknak a villámoknak a fényénél, melyek a levegőben cikáztak, megláthatta mindenki, mennyire nem kell a mi zeneileg képzett közönségünknek a gregorian vokális. Még azok is, akik (**Vaszary**, **Erreth**) az indítvány elleneztek, kijelentették, hogy feltétlen hívei a zenés miséknek s **Vaszary** csak azért nem szavaz most mellette, mert fél, hogy esetleg a döntő forumot kellemetlen helyzetbe hozza. **Erreth** pedig olyan indítványt venne szívesen, hogy a püspök kéressék fel ezen ünnepélyes alkalomból arra, szüntesse meg a dóm körúsanak mostani rendszerét egészen s állítsa vissza az onnan méltatlanul száműzött zenés miséket.

Ezért azt ajánlják **Cziglányival** szemben (aki jegyzőkönyvi kivonat alapján, küldöttség útján óhajtott volna a bizottság kérésével a püspök elé járulni), hogy privát uton puhatolják ki ő méltóságának erre vonatkozó nézetét. **Virág** abszurdumnak, **Rézbányay** a bizottság hatáskörén kívül esőnek mondja az indítványt.

A vita végeredménye az lett, hogy az óriási többség **Ágh**, **Szuly**, **Holics** és **Pleiningger** ismételt felszólalásai után megkérte az elnököt, hogy a gyűlés kérését terjeszse a megyés püspök elé. **Cziglányi** indítványának második része, hogy t. i. az előadandó zenés mise dirigálására **Glatt Ignác**, a gregorián-iskola érdekében gazdag igazgatója kéressék meg, eldöntetlen maradt.

Bitter Illés provokálja a bizottság határozatát a Mór-ünnepélyek ügyében tett indítványára vonatkozólag. A gyűlés egyhangulag elfogadja s annak ő méltósága előtt való tolmácsolására ugyancsak az elnököt kéri meg.

Végül a részletek pontos kidolgozására **Erreth János** elnöklété alatt szűkebb körű bizottságot küldenek ki, melynek tagjai lettek: **Kindl József**, **Ágh Timót dr.**, **Bitter Illés**, **Bodó Aladár dr.**, **Dischka Győző**, **Szuly János** és **Wurster József**.

Végül a zenés mise tárgyában keletkezett vitához van egy-két szavunk. Sok áldatlan vita folyt már a dombeli vokalének s az instrumentális istentiszteletek két aránytalan tábor között; áldatlan azért, mert a hívek áhítatos kegyeletét hívja sorompóba, hogy valógasson a templombajlás két alakja közt s emellett díszünk, büszkeségünk, világraszóló domunk üresen tátong, a lyceumi templom pedig megtelik a legfényesebb közönséggel.

Nem legjobb volna-e ebben a kérdésben is, mint minden másban, az arany középut? A püspök a helyzet ura; határozná alkalmakat a zenés misék s a vokálének számára bölcs belátása szerint s egyesíténé így, bizonyára egyaránt kedves hivat, akik ilyen intézkedést hálával fogadnának s nem élesednék ki a harc ugyanazon szent ügy körül. — *Virágh* Ferenc mondása pedig lepárolatlan fogalmak erős zavara; mert csak úgy röviden abszurdumnak decretálni egy a közvélemény nevében bebozást követelő indítványt, már magában se igen szabad és illik; hát még, ha az az indítvány a vallásos kegyelet nevében tétetik; továbbá ha arról van szó, hogy lelkükben önként felbuzduló urak és hölgyek azt kéri fópásztoruktól, juttasson nekik is részt a kereszténység, a katholicizmus dicső ünnepén, hogy képességeik szerint ők is bemutatassák a nagy, a szent eszméknek hódolatukat! Egy pap előtt ez nem lehet egyszerűen abszurdum!

Hírek.

Pécs, 1900. május 25.

Napirend 1900. május 26-án.

Naptár: szombat, május 26. — Róm. kath.: Fülöp. — Prot.: Béla. — Görög-kel.: (máj. 13.) Gliceria. — Zsidó: Ijar 27. — Nap két 4 óra 15 perckor; nyugszik 7 óra 40 perckor. — Hold két éjjel 2 óra 35 perckor; nyugszik délután 3 óra 35 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai intézet jelzése szerint: meleg idő, zivatarok és hőszűrés várható.

— **(Személyi hír.)** Br. Fejérváry Imre főispán, ma délután három órakor hivatalos ügyben Budapestre utazott, honnan vasárnap este, a nyolc órai gyorsvonattal tér haza.

— **(Requiem Wiesner Rajmárért.)** Ma mondatta a gyászoló család az elhunyt családtagért, *Wiesner* Rajmárért az engesztelő szent mise áldozatot a belvárosi plebánia templomban. A gyászmisét *Károly* Ignác apátplebános mondotta fényes segédlettel. A tumba komor pompával volt díszítve s azt bányászok s a Kegyelet emberei állták körül. A kóruson *Lickl* Requiemjét énekelték instrumentumok kíséretében. A requiemen megjelentek a gyászoló családon kívül a Dunagőzhajózási Társaság igazgatóságának hivatalnokai teljes számban s óriási közönség. A requiem után a templom előtt pénzt osztogattak a városi szegényeknek.

— **(A „Pécsi Polgári Daloskör“)** tegnap délután szépen sikerült majális rendezett a Scholz-féle ujsörgyárban, kint „Abbáziában“. Már a kora délutáni órákban igen szép számú közönség gyűlt egybe a majális színhelyén, hogy részese legyen a dalosok vidám multságának. A majális a daloskörnek éneke nyitotta meg, mely alkalommal a daloskör férfikara Méder „Népdalai“-t énekelte igen szép összhangban és precizitással. Azért említjük e helyen most külön a dalárda férfikarát, miután a körnek van már női énekkara is, mely a műsor harmadik száma *Abt* „Csendes vízi rózsá“-jának szintén igen dicséretes s kezdő énekeseknél ritka összhanggal énekelt a daloskör férfikarával. A daloskör énekén kívül az ilyen multságok ismert kedvtelése: confetti, serpentin, világposta, lég-hajók eregetése tették változatossá a kedélyes majális. Este nyolc óra lehetett, midőn a „Pécsi Polgári Daloskör“ műsorának utolsó számát *Huber* „Fohászat“ énekelte el, melylyel a lelkes hallgatóságot tapsra nyerték, aztán kezdetét vette a tánc, mely a legjobb hangulatban a késő esti órákig tartott.

— **(Szerenád.)** A Pécsi Dalárda szerdán este fél kilenc órakor szerenád adott a főispánnak, mint a Pécsi Dalárda dísztagjának azon örvendetes alkalomból, hogy bájos nejét egészségesen hozhatta vissza városunkba, otthonába. Valamivel félkilenc előtt indult a dalárda saját helyiségéből lampionokkal

ellátva a főispán *Mária*-utcai lakása elé, hol már tenger nép várta. Az első énekszám gyönyörű akkordjaira megnyitlak a főispáni lakablakai. Második darabnak a Pécsi Dalárda a főispánnak kedves nótáját: „Lehullott a rezgő nyárfa aranyzinű levele“ — énekelte el. A harmadik darab után a főispán pezsgőre hívta fel magához a dalárdát s azt bájos nejevel együtt a legzívelyesebben fogadta. Fenn a dalárda még két gyönyörű dalt énekelt s azután távozott. A szerenád után a Pécsi Dalárda testületileg vonult be a Szecesszióba, a hol vagy öt énekszámmal gyönyörködtette a kávéházi publikumot, mely minden darabot lelkesen megtapsolt. Kedélyes, jókedvű hangulatban maradt együtt az egész dalárda a késő éji órákig.

— **(Jelentés a vizről.)** A főmérnöki hivatal a Tettye forrás vizállásáról a következőket jelenti: A viztartók tele vannak; a tetteyi forrás vizszolgáltató képessége f. hó 24-én és 25-én reggel 7300 köbméter.

— **(Katonai hírek.)** A pécsi 8-ik honvédhuszárezredtől áthelyeztettek: *Szakszon* Béla főhadnagy a 7-ik, *Joksmann* Nándor hadnagy a 9-ik, *Sandl* Géza hadnagy a 3-ik, *Juhász* Béla hadnagy a 4-ik és *Jesszenszky* József hadnagy a 3-ik honvédhuszárezredhez. *Sebes* Lipót, elsőosztályú százados, a 16-ik honvédgyalogezredtől a pécsi 19-ik honvédgyalogezredhez helyeztetett át. A 19-ik honvédgyalogezredtől áthelyeztettek: *Várady* Géza főhadnagy a 16-ik, *Nagy* Kázmér főhadnagy és miskolci *Dánffy* Alfréd hadnagy a 11-ik és *Perger* István főhadnagy kezelőtiszt a 26-ik honvédgyalogezredhez. *Nové* József hadnagy kezelőtiszt az 5-ik honvédgyalogezredtől a 19-ik honvédgyalogezredhez helyeztetett át.

— **(Pótvásár.)** A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy megyénk Nádasd községében a f. évi március 19-dikéről elmaradt országos vásár helyett június ötödikén pótvásár tartassék.

— **(A párisi kiállítás zsűritagja.)** A kereskedelmi miniszter *Brásay* Kálmán országgyűlési képviselőt a párisi nemzetközi kiállítás bíráló bizottságnak tagjai sorába kinevezte.

— **(Eskütétel.)** *Sárkány* Ármin, ujonnan kinevezett rendőrkapitány, ma délelőtt tette le hivatalos esküt *Nendtvich* Andor helyettes polgármester kezeibe, *Tróber* Aladár dr. főjegyző elolvasása mellett.

— **(Év vége a theológián.)** Pécs két főiskolájában a prelekiókat e hó végével beosztották s pedig a jogakadémián, mint megirtuk már, folyó hó harmincadikán lesz az utolsó előadás. A helybeli hittudományi karon már holnap, azaz folyó hó 26-án fejezik be az előadásokat s megkezdődnek az ugynevezett preparációk, azon idő t. i., mely alatt a hallgatók az egyes vizsgálatokra elkészülnek. Mint halljuk, a végzett negyedéves teológusokat a jövő hónap huszonhetediké táján fogja a megyéspüspök felszentelni.

— **(Zenésmise.)** A zenés mise rendezése — mint értesülünk — hová-hamar ismét elnekellet egy instrumentális misét. Az első próbát szerdán délután öt órakor tartották meg *Bitter* Illés főgimnáziumi tanár vezetése mellett. Az orgona kíséretet *Báter* József tanítóképző intézeti ének és zene tanár, *Eckhardt* Antal utóda játszta szép tudással, kellő animóval. A zenésmise rendezése ez alkalommal *Jos. Gr. Zangl* „Sct. Cassian“ Messé-jét adatja elő, mely hatásos részekben bővelkedik. A legközelebbi próbát holnap, szombaton délután fogják öt órakor megtartani.

— **(Adótisztí kinevezés.)** A pénzügyminiszter a kis-celli m. kir. adóhivatalhoz ítj. *Sötényi* Lajos, marcali adóhivatali gyakorlatnokot adóhivatali tiszté ideiglenes minőségben kinevezte.

— **(A jogakadémia fegyelmi hatósága.)** A püspöki palotában mindegyre tárgyaltak még a kormány részéről *Madách*

Emanuel, *Tost* Gyula, *Tóth* Lajos, *Csorba* Ferenc dr. és *Várady* Árpád dr. s a püspök megbízottai, *Troll* Paul. Ferenc, *Walter* Antal, *Szeredy* József, *Hanny* Gábor, *Pozsgay* József, *Wurster* József a jogi lyceum vagyonjogi rendezésének kérdését s a szükségessé vált fegyelmi hatóság szabályzatainak megállapítását, miről egyébként biztos tájékozottságot csak akkor szerezhetünk magunknak, ha a tanácskozások eredménye, a javaslatok, illetve a határozatok a vallás és közoktatásügyi minisztertől megerősítve fognak visszaérkezni.

— **(Adomány.)** *Prell* Géza Lajos a havi hegyi kökeresztre lapunk szerkesztősége útján ma öt koronát adományozott. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk.

— **(Megszűnt járvány.)** Amily gyakoriak voltak a tavasz folyamán a járvány megbetegedésekről szóló hírek, szerencsére most oly ritkán fordulnak elő s ami még hír a járványokról érkezik, az mind annak megszűntéről szól. Így többek között Málom községből kapjuk a hírt, hogy az ott járványosan fellépett kanyaró megszűnt s a járvány tartamára bezárt iskolát újra megnyitották.

— **(Áldozó csütörtök.)** A husvétünnepkör bezárását jelentő áldozó csütörtök, melyen bevégeződik a husvétünnep és áldozások ideje is, egyszersmind Jézus Krisztus menybemenetelének is a napja. A tegnapi áldozó csütörtök ünnepe szép idő mellett folyt le. A székesegyházban *Hetyey* Sámuel megyéspüspök pontifikálta a szent misét, mely után *Spieß* János kanonok tartotta az ünnepi szent beszédet; a belvárosi templomban pedig az esti májusi ájtatosságon *Bitter* Illés tanár, a jeles szónok, mondott magas szárnyalású alkalmi hitszónoklatot.

— **(Templomi ének.)** A belvárosi templomban a holnapi (szombati) májusi ájtatosság alkalmával templomi énekben is lesz gyönyörködésre alkalmuk a hívőknek. Ugyanis *Kaffka* Károlyné szül. *Benkő* Olga bárónő Flotowtól a „Himnusz“-t fogja énekelni az ájtatosság alatt.

— **(Az erdélyi püspök címe.)** Számos vármegye és törvényhatóság *Majláth* Gusztáv Károly gróf erdélyi püspököt a hivatalos levelezés és érintkezés folyamán, hol „Gyulafehérvári róm. kath. püspöknek“, hol „erdélyi latin szertartású püspöknek“ címezi. Eme különböző címmezések elkerülése végett *Wlassics* Gyula vallás és közoktatásügyi miniszter egy a Baranyavármegyéhez is érkeztetett körrendeletben közhírré teszi, hogy *Mailáth* gróf erdélyi püspök címe, az öt történelmi alapokon megillető: „erdélyi püspök“ cím.

— **(Öskori lelet.)** Megirtuk a napokban, hogy *Mocsoládon* Br. *Majtényiné* szántóföldjén egy béres szántás közben f. évi május hó tizenötödikén több százra menő régi pénzekből álló leletre bukkant. A pénzt beszállították a vármegyére, melynek kis tanácstermében *Juhász* László ügyvéd, ismert régészünk most a pénzek korszerűtlen rendezésével foglalkozik. A pénzek egynémelyikét néhány milliméternyi magasságban fedti a rézrozsda, mi természetes következtetés szerint arra mutat, hogy a pénzek több száz évig heverték a földben. A lelet összesen ezerháromszáznyolcvan ezüstpénzből áll, melyek közül a legértékesebb a Krisztus előtti korból való „*Vitelius*“. *Juhász* László ügyvéd véleménye szerint a lelet úgy régészeti, mint anyagi érték szempontjából eléggé becsesnek mondható.

— **(Életunt asszony.)** Ily cím alatt lapunk szerda esti számában megirtuk, hogy *Horváth* Ilka férjezett *Ritter* Henrikné felsőbalokány utca 29-ik számú házában levő lakásán szívenlőtte magát és azonnal szörnyet halt. Mint az e tárgyban megindított vizsgálat kiderítette, a fiatal, szép asszony hiúságának lett áldozata. Nehány hónappal ezelőtt gyomorbajt kapott, mely egyre hervasztotta és sorvasztotta *Horváth* Ilkát. Az asszony azonban, ki nem bírta elviselni, hogy szépségében hiány essék, már betegsége elején kétségbeesett s

megdöbbenve beszélte a szomszédoknak, hogy vajjon mi lesz belőle, ha szépségét elveszti? Az utóbbi időben aztán — nem tudni mi okból — a még fiatal asszonynak a haja kezdett hullani, mi végkép elkeserítette. Öngyilkossági szándékából nem is csinált titkot. Nyíltan kérdezősködött ismerőseinél, hogy melyik halálem a legkönnyebb s fájdalom nélküli. Persze a szomszédok erre nem adtak választ s vigasztalni próbálták a kétségbeesett asszonyt, ki azonban nem hallgatott már a vigasztaló szóra. Öngyilkossága napjának délutánján míg édesatyja, Horváth József pénzes levélhordó a kapukilincsenek javításával volt elfoglalva, a fiatal asszony, atyja szolgálati revolverével szíven lötte magát s mire szülői a lövés zajára rémülten a szobába futottak, leányuk már halva volt. Öngyilkosságát a pamlagon ülve követte el s a lövés után esett össze, de ülő helyzetben maradt. Hogy a golyó biztosan halált hozzon, a fiatal asszony levette felső ruháját s a meztelen testéhez szoritotta a forgópisztoly hideg csövét. Miután a vizsgálat kétségtelenül megállapította, hogy Horváth Ilka férj. Ritter Henrikné öngyilkossá lett, a hullát nem boncolták fel, hanem a szülői háznál hagyták, honnan ma délután temették el a budai külvárosi temetőbe.

— (A rágalmazás halottja.)

Rettenetes módon vetett véget életének Palermo-ban egy uri leány, a kit gonosz rágalmakkal a becsületétől akartak megfosztani. Guiseppina la Bianca egy igen tekintélyes család leánya, jegyese volt Lommazo Domeniconak. A fiatal ember azonban kevéssel az esküvő előtt olyan gyógyíthatatlan betegségbe esett, a mely házassági akadályul szolgált és a leányt szülei természetesen arra készítették, hogy másnak nyújtsa a kezét. A régebbi vőlegény erre szörnyű haragjában undok tette vetemedett. Hirdetni kezdte mindenfelé, hogy Guiseppina neki kedvese volt. A leány családja a bíróság elé vitte az ügyet, de Guiseppina érezte, hogy a bírói ítélet sem fogja az ő beszenyezett becsületét az emberek előtt tisztára mosni. A meg nem érdemelt szegény és gyalázat elől a halálba menekült. Felöltözve feküdt az ágyába és egy nagy kanna petrolummal végigöntötte ruháját és az ágyneműt. Egy szál gyufa lángra lobbantotta máglyáját, a melyen tökéletesen szénné égett, mielőtt még a rémtettet valaki észrevette volna. A társadalom ítélőszéke helyreállította a szerencsétlen öngyilkos becsületét; Guiseppina la Bianca-t egész Palermo kikísérte utolsó útjára.

— (Dráma egy temetésen.) Rémes eset játszódott le e napokban Montescaglioso olasz községben egy temetésen. Egy Zuppolis nevű munkás feleségét temették és e közben Zuppolis valami miatt összekapott a gyászszertartást végző Simarao nevű lelkészszel. A vita annyira elmérgesedett, hogy Zuppolis fölkapta a koporsó fedelét és lesújtotta vele a papot, ki szörnyet halt. A közönség agyon akarta verni a gyilkost, a kit a carabinieri csak alig tudtak megmenteni.

— (Szerelmi kötelezvény.) Ilyen is van már. Szerelmes cselédnők elbolondítására, hogy törvénytelen szerelmi viszonyoknak látszat szerint törvényes, illetve túrt formát adjanak, találtak ki ezt a szerelem tolvajjai. Ilyen szerelmi kötelezvényt találtak egy 19 éves leány cselédkönyvében, aki a kórházban egészséges fiúnak adott életet tegnap. A szerelmi kötelezvény szerint bizonyos legény kötelezi magát arra, hogy ha katonaságból kiszabadult, feleségül vesszi a leányt, az esetleg születendő gyermekét pedig magáénak vállalja. A szerelmi kötelezvényt két tanu is aláírta nyomaték kedvéért. Hát a szegény leánynak már meg van az esetleg születendő gyereke, de ura még nincs, mert a legény még sor alatt áll és ki tudja, nem gondol-e mást a harcmenesztendő után?

— (Orbán napja.) Ma van Orbán napja. Az utolsó fagyos szent elég jól viseli magát még eddig s ezért elégtételt adunk

neki s megírjuk, mi az oka, hogy Orbán napja kimaradt a protestáns kalendáriumból? Mert Orbánt a protestáns kalendárium nem ismeri s ennek a históriája a következő: I. Vilmos, a németek nagy császára, nagyon szerette a szép virágokat és meleg házaiban a legszebb növények pompáztak. Pongrác nap körül gyönyörű idők jártak, a nap melegen sütött, miért is megparancsolta kertészének, hogy a felső növényeket a szabadba ültesse át. Ez meg is történt, bár a kertész aggodalmának adott kifejezést, hogy a hideg még megárthat Orbán napkor. A császár ragaszkodott akaratához, Orbán napkor pedig a fagyos szent szokásához híven és kellő pontosággal beállított — a gyönyörű virágok megdermedtek, az iszonyú hideg elhervasztotta őket. Lett nagy ijedelem. A császár is nagy haragra gerjedt; de hiába... ennek a bajnak ő maga volt az okozója. És irtózatos felindulásában ekkor kiadta hamarosan a rendeletet, hogy Orbán a naptárból kitakarodjék: „Ilyen szentre sincs szükségünk, ki vele a kalendáriumból!” S így száműzetett Orbán napja a protestáns kalendáriumból.

— (Tolvaj csavargó.) Ünnepnapi szórakozás gyanánt Jakubek József csavargó tegnap délután bement Holub Albert bányatelepi bányamunkás nyitva felejtett lakására, a honnan egy ezüst zsebórát láncsal együtt elloptott. Épen midőn zsebre akarta dugni a lopott órát, akkor érkezett haza Holub Albert, s látta az idegen embert lakásán, nyomban megmotozta s meg is találta nála az ezüst órát. Jakubek Józseffel, kit letartóztattak, majd a bíróság fog számolni.

— (A posta a párisi kiállításon.)

A kiállítással hibetelenül felszaporodó postai forgalom lebonyolítására a francia postavezetőség nagystilű intézkedéseket léptetett életbe. Magán a kiállítás területén nyolc táviró- és postahivatalt, — a melyek közül egy kizárólag a sajtó rendelkezésére áll — pneumatikus csöppostát és hetven távbeszélő-állomást létesítettek. Az egyik táviró-hivatal az Eiffel-torony harmadik emeletén van. A különböző pavilonok körül 76 levélszekrény van elhelyezve; a vizsgálatot 386 postatiszt és altiszt látja el. Az egyes postahivatalokhoz érkező küldeményeket a kiállítás területéről egyenesen a vasútra szállítják. A szekrényekbe dobott leveleket egy zseniális, elektromossággal működő szerkezet rögtön a bélyegző asztalra viszi, a hol gép végzi a bélyegzés munkáját. A posztaalkalmazottaknak a rendkívüli terhes szolgálatra való tekintettel, a kiállítás tartamára külön pótlékot állapítottak meg. Azonfelül minden tisztviselő külön öt napi szabadságot kap a kiállítás megtekintésére.

— (Juniális.) A pécs-budaikülvárosi kath. kör június 10-én (kedvezőtlen idő esetén egy hét múlva) saját helyiségében felolvasással, szavalattal és táncal egybekötött kerti mulatságot rendez. A felolvasást Greksa Kázmér dr. tanár, a szavalatot Járányi János joghallgató tartja. Kezdeté félnégykor.

— (A kórházi bizottság ülése.)

A város kórházi bizottsága ma délután 3 órakor ülést tartott a városháza gazdasági tanácstermében Herbert János gazdasági tanácsos elnöklete alatt. Az ülésen jelen voltak: Erreth Lajos dr. kórházi igazgató-főorvos, Cirer Elek dr. dr. tisztifőorvos, Csizmadia Géza másodaljegyző, Bodó Aladár dr., Cserta Antal, Daempff Imre, Kaufser Jenő dr. Pick Ignác dr. és Kenessey Aladár dr. A kórházi hus- és élelmiszerszállításokat, a kórházi gőzkazán és egyéb felszerelések ügyét tárgyalta az ülés, mely négy órakor véget is ért.

— (Iskolaszéki ülés.) A város községi iskolaszéke ma délután 3 órakor ülést tartott a városháza közgyűlési termében Krasznay Mihály, alelnök elnöklete alatt. Az ülésen résztvettek: Tróber Aladár dr. főjegyző, Aidinger János, Inczedy Dénes, Kelemen Mihály dr., jánosi Engel József, Schneider István felügyelő igazgató, Egry József, Rozsits Sándor, Kindl József, Kiss József, Jobst László

dr., Magenheim József, Stern Károly, Piacsek Gyula, Bolgár Kálmán, Hartl Ferenc, Károly Ignác, Perls Ármán, Ott Márton, Tiefenbacher Nándor, Szuly János, Graumann János, Beck Gyula és Szvacek Mihály. Az ülésen megállapították a tanévi vizsgálatok sorrendjét, melyet ki fognak nyomtatni és közhírré tenni. Jutalomkönyvekre 200 koronát szavaztak meg. Az iskolai Értesítő kinyomatásával Taisz József könyvnyomdatulajdonost bizták meg. Az ülés tudomásul vette, hogy Borsy György a belvárosi iskolától a szigetkülvárosihoz helyeztetett át s helyére Haksch József rendeltetett be. A belvárosi iskolánál teljesített vizsgálatról szóló bizottsági jelentést olvasták fel ezután. A jelentés határozottan állást foglalt a különórák ellen, mely ügyről annak idején lapunk is írt s a tanítók részéről sok rekrimnációra adott alkalmat. Az iskolák ellenőrzését, a fegyelmet és tanítást illetőleg szintén kiemeli a jelentés, mert a drága iskolából gyarló készséggel lépnek ki a tanulók. Schneider István felügyelő igazgató e jelentés alapján javasolja, hogy — a tanítói kar jelenleg kifogás nélküli lévén — a jelentés egyszerűen tudomásul vétessék; a különórákra vonatkozólag pedig kerik azok szabályozását és felügyelet, ellenőrzés alá helyezését és azon a nem fizető tanulóknak is megjelenhetését. A javaslatot az ülés elfogadta s utasította a felügyelő igazgatót, ha bármely tanító ellen feljelentés történik, azt egyenesen az iskolaszéknek jelentse be. Az ügyhöz különben Kelemen Mihály dr., Piacsek Gyula, Inczedy Dénes, Aidinger János, Bolgár Kálmán, Szuly János, Ott Márton és Schneider István szóltak hozzá. Borsy György felebbezését áthelyezése ellen az ülés egyszerűen mellőzte, mert az áthelyezés tanügyi közszolgálati érdekből történt. A községi polgári leányiskola tanítóinak korpótléka tizenöt év helyett ötödik szolgálati évtől számítva szavaztatott meg s fedezetül 400 forint a költségvetésbe beállítandó. Sirisaka Andor tanítónak a tanév végéig szabadság adatott; az ismétlőiskolásokra vonatkozó szabályzat elfogadtatván, több kevésbé fontos ügy elintézése után az ülés félőrákor végződött.

— (A bérnialási emlékek) a legdiszesebb és legszebb választékban állanak rendelkezésére a nagy közönségnek SCHÖN-WALD R. ékszerésznél Pécsen fenáll 1852, óta Király-főutca a „Városház épületében, a hol arany és ezüst órák, a legszebben zománcozott amulettek, nyakláncok, gyűrűk, karkötők és vallásos képek kaphatók, melyek közül a Szt. Antal szépen zománcozott amulettek, Rafael- és Defregger-Madoánnak, medaillonok kedves és vallásos emlékeit képezik mindenkor a bérnialásnak.

meteorológiai állomása jegyzetei

1900. május 18. reggeli 7 órakor.

Barometer (redukált) = mm. 757.1 (stüvedő)

Hőmérsék = 9.8 °C.

> maximuma: 15.2 °C

> minimuma: 6.6 °C.

Párányomás: 7.1 mm.

Relatív nedvesség: 79.

Felhőzet: ☉

Szélirány s erő: S. W. 1.

Csapadék 24 órai: 0. —

Borulás, enyhe, hűvösödő várható.

Dr. Czirer.

Vidéki hátralékosainkat tisztelettel felkérjük, szíveskedjenek hátralékaikat mielőbb beküldeni.

Művészet, irodalom.

○ **A mi színészeinkről.** A napokban tartotta a nálunk is nagy közkedveltségnek örvendő fiatal komikus *Nádassy József*, jutalomjátékát Brassóban, mely alkalommal „Dunánan apó és fia utazása” című operette került színre, melyben *Nádassy* nálunk is szép sikert aratott. A közönség kedvencének jutalomjátéka alkalmából *Nádassy Józsefet*, midőn a színpadon megjelent, nagy taps és éljenzéssel fogadta, a mely ováció percekig tartott. A zenekarból pedig egy kis nemzeti színelőadást s csokrot nyújtottak fel neki, melyben egy szép, drágaköves aranygyűrű volt elhelyezve, a következő felirással: „Brassói barátaitól 1900.” — Ugyancsak a napokban került színre Brassóban — mint értesülünk — *Guthi Soma* és *Rákosi Viktor* bohózata a „Napoleon öcsém”, melyben *Nádassy József* mellett *Rajz Ödön*, *Komlóssy Ilona*, *Miklóssy Ilona*, *Vágó B.*, *Delli Lajos* és *Miklóssy Margitról* emlékezik meg nem csekély dicsérettel a kritika. Már az eddigiekből is ítélve, *Tiszay Dezső* színiigazgató — ki különben még mindig társulata javításán, kiegészítésén fáradozik — elvezetést nyújtó színiévváddal kecsegtet bennünket.

○ **Anyósok könyve.** *Sirisaka* Andor, pécsi községi népiskolai tanító, kinek neve a „Közmondások könyve” s több érdekes munkája révén az irodalomban igen jóhangzású, kiadta az „Anyósok könyve”-t második kiadásban. Először 1889-ben jelent meg e műve s azóta már régen elkapkodták az összes példányokat. A most megjelent új kiadás csinos kiállításban, vagy ötszáz kacagtató, hosszabb-rövidebb anyósviccel, igen sok mulattató képpel *Taizs József* könyvnyomdájából került ki s a szerzőnél kapható, tüzve 2 koronáért, diszkótesben négy koronáért. Mindazoknak, kik szeretik a mulattató olvasmányt, ajánljuk figyelmébe a könyvpiac e legújabb érdekes újdonságát, addig is, míg a könyvről bővebb ismeretést hozhatunk.

○ **Röser-keringő.** Ily címen új zeneművet adott ki *Markus Aladár*, kinek régebben megjelent „Kossuth Ferenc keringő”-jét igen jól fogadták. A szerző baranyamegyei, siklósi születésű s első keringőjét hangversenyeken is sikerrel játszá. Új műve kapható nála Budapestén (VI. Izabella-utca 82 szám.)

Törvénykezés.

§ **A szatmári testvérgyilkosság.** A szatmárnémetii törvényszék, mint esküdtbíró, szombaton éjjeli egy órakor hozta meg az ítéletet *Papp Elemér* gyilkosai bűnpárjában, *Papp Bélát* és *Zsoldics Mihályt* kötél általi halálra, *Papp Zoltánt* nyolc évi fegyházra ítélték. Az ítélet ellen az elítéltek semmiségi panaszszal élvén, az ügy a kir. Kuriához kerül.

§ **Megszűnt csőd.** A pécsi kir. törvényszék, mint csődbíró, közhírré teszi, hogy *Frankl L.* szentlőrinci kereskedő ellen elrendelt csődöt a csődvagyon végelosztása alapján megszüntette.

T a n ü g y.

)(**Vizsgálatok a theologiai főiskolán.** A pécsi püspöki hittudományi főiskolán a vizsgálatok sorrendje a következő: június 5-én ágazatos hittanból, 6-án egyháztörténelemből, 12-én lelkipásztorkodásból, 13-án új-szövetségi szentírás tudományból, 18-án és 19-én bölcsészettanból, 21-én patristikából. A „Te Deum” június 28-án lesz. A vizsgálatoknak az utóbbi két évtől eltérő korai határidejét az okozta, hogy a püspök a papszentelést még június hó utolsó napjaiban kívánja az idén megtartani. Június 29-én, a templom védőszentjének ün-

nepén, még az összes pécsi papnövéndékek Pécsen lesznek, szünidejük tehát a theologusoknak is csak június 30-án kezdődik

)(**Tanítóárva felvétele.** A magyarországi tanítók árvaházába a jövő iskolai év kezdetére néhány új tanítóárva fog felvétetni. Ezen betöltendő helyekre Magyarország bármely vidékén működött kisdudóvó, elemi, felső nép- és polgári iskolai tanító, tanítóképezdei tanár és tanfelügyelő árvája pályázhat felekezeti különbség nélkül. Előnyben részesülhetnek azok az árvák, kik az állami tanítói árvaházak egyikében sem bírnak felvételi jogosultsággal és a kinek szülőik az árvaházi egyesületnek tagjai voltak és e kötelezettségöknek eleget is tettek. Ha az árva szülői az árvaházi egyesület tagjai nem lettek volna, akkor az árva szülőinek a nevére a 20 forintos tagsági tőkét (örökös tagsági díjját) az egyesület pénztárába előzőleg kell befizetni. A felvétel iránti folyamodványok legkésőbb ez év június hó 15-ig délelőtt 12 óráig *Tóth József* kir. tanácsos és pestmegyei kir. tanfelügyelő urhoz, mint az egyesület elnökéhez (Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 3. sz.) küldendők.

)(**Vizsgálatok sorrendje.** A pécsi izr. iskolaszéknek május hó 16-án hozott határozata értelmében a helybeli izr. tanulók ezidei évvizsgálatai következő sorrendben fognak megtartatni:

Hittani vizsgálatok. a) Kir. főreáliskola. (Hittani vizsga az intézetben.) Hétfő, május 28-án, d. e. 11—12-ig a IV. osztályban. Hétfő, május 28-án d. u. 2—3-ig az V. és VI. osztályban. Hétfő, május 28-án, d. u. 3—4-ig a VII. osztályban. Szerda, május 30-án, d. e. 11—12-ig a második osztályban. Csütörtök, május 31-én, d. e. 11—12-ig a III. osztályban. Péntek, június 1-én, d. e. 10—11-ig az I. B) osztályban. Péntek, június 1-én, d. e. 11—12-ig az I. A) osztályban.

b) Kath. főgymnasium. (Hittani vizsga az izr. iskola disztermében.) Kedd, május 29-én, d. u. 4—5 az összes osztályokban.

c) Polgári leányiskola. (Hittani vizsga az intézetben.) Hétfő, június 18-án, d. e. 9—10-ig az I. osztályban. Csütörtök, június 18-án, d. e. 10—11-ig a II. osztályban. Csütörtök, június 18-án, d. e. 11—12-ig a III. és IV. osztályban.

d) Tanítóképző intézet. (Hittani vizsga az izr. iskola disztermében.) Csütörtök, június 14-én, d. e. 11—12-ig az összes osztályokban.

e) Közös népiskolák. (Hittani vizsga az izr. népiskola disztermében.) Vasárnap, június 10-én, d. e. 10—12-ig az I—VI. osztályban.

Általános vizsgálatok a hitközségi fiú- és leányiskolában. Szombat, jun. 23-án d. u. 3—5-ig héber vizsga a III. és IV. fiuosztályban. Vasárnap, jun. 24-én, d. e. 9—11-ig a IV. leányosztályban. Hétfő, június 25-én, d. e. 9—11-ig a III. leányosztályban. Hétfő, június 25-én, d. u. 3—5-ig a II-ik leányosztályban. Kedd, június 26-án, d. e. 9—11-ig az első leányosztályban. Kedd, június 26-án, d. u. 3—5-ig az I. fiuosztályban. Szerda, június 27. d. e. 9—11-ig a II. fiuosztályban. Szerda, június 27-én, d. u. 3—5-ig a III. fiuosztályban. Csütörtök, június 28-án, d. e. 9—11-ig a IV. fiuosztályban.

Az iskolaév ünnepélyes befejezése és a jutalmak kiosztása június 29-én (pénteken) d. e. 9 órakor lesz.

Közgazdaság.

□ **Az erdőültetés hazánkban.** A kopár területek, kiirtott erdők és vízmosásos talajokon folyó erdőültetés mértékéről fogalmat adnak a következő adatok: 1895-ben 80 millió csemetét ültettek ki, ez a szám progresszív haladt és ma már 150 millió fácska elültetése történt meg. Különösen nagyszabású munkálatok folynak a Karszton, ahol kősziklábavájt részekbe millió számra ültetik a fenyőt, mely talán védőfalul fog szolgálni a bóra pusztításainak. Darányi földmívelésügyi miniszter ebben az évben többek között Somogy megyében újabb csemetekerteket létesített, úgy, hogy az állami csemetekertek a 300 holdat ma már meghaladják. De szükség is van erre a gondoskodásra, mert 212.455 kataszteri hold kopár és erdőültetésre szorult területünk van, melyből a fokozottabb erdőültetést 50.000 kataszteri holdra befejezték.

T Á V I R A T O K.

— **Az udvar köréből.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A király ma reggel hat órakor Gödöllőről Ujrákosra érkezett, a hol szemlét tartott a gyakorlatozó csapatok fölött s azután a budai várba hajtatott. Hétfőn általános kihallgatást fog adni.

— **A bankkormányzó Debrecenben.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Az osztrák-magyar banknak Debrecenben időző új főkormányzója, *Bilinsky* lovag tiszteletére tegnap *Simonffy* polgármester vacsorát adott. A polgármester pohárköszöntőjében hangsúlyozta, hogy első eset, miszerint az osztrák-magyar bank legfőbb vezetője, kormányzója magyar vidéki várost tisztel meg látogatásával. *Bilinskyt* és *Prangert* élteti.

Bilinsky nyomban válaszolt a felköszöntőre, megköszönve a nem várt fényes fogadtatást. Majd rátért a kormányzata alatt álló bankra és szól az önálló jegybankról. *Elismeri*, — ugymond — hogy Magyarországnak joga van az önálló jegybankhoz (milyen kegyes!) de azért jól felfogott érdekekben cselekedett, mikor a legutóbbi kiegyezési tárgyalások alkalmával ezzel a jogával nem élt. (*Bilinskynek* is jól felfogott érdeke így beszélni.) Poharát Magyarországra és benne Debrecen városára emeli.

A kormányzó beszéde a jelenvolt mokány (?) magyarok körében nagy lelkesedést keltett.

— **A delegációból.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A magyar delegációban *Szerb György* előadó ismertette a közös pénzügyminiszterium 1091. évi költségeloirányzatát, melyet általánosságban, majd részleteiben is elfogadtak.

A „Magyarország” a napokban közölte, hogy a gyulafehérvári laktanyában *Perl* tábornok a kantinról leszedette a magyar feliratu jelzőtáblákat, a melyek a pénzügyigazgatóság rendelete szerint voltak kifüggesztendők. E miatt ma *Zeyk Gábor* és *Mohay Sándor* delegátusok felvilágosítást kértek a hadügyminisztertől, mire *Krieghammer* azt válaszolta, hogy e tárgy-

ban sürgős rendeletet intézett a hadtestparancsnoksághoz s reményli, hogy az úgy megnyugtató megoldást fog nyerni.

— **A transzváli háború.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti tavorata.) Pretoriából jelentik, hogy a boerok a Vryheid mellett vívott ütközetben az angoloktól elvettek két hajóágyut és 20 embert, köztük három tisztet elfogtak.

A transzváli kormány manifesztumot bocsájtott ki, melyben felszólítja a polgárokat, nyilatkozzanak, vajjon békét kötni, vagy a háborút folytatni akarják-e?

KIR. TÁBLAI ÉRTESETŐ.

1900. évi május hó 21-én s a köv. napokon elintézt ügyek.

(Érővidítések magyarázata: **hh.** = helyben hagyva, **mv.** = megváltoztatva, **rmv.** = részben megváltoztatva, **fo.** = feloldva, **rend.** = rendkívényileg vissza, **ms.** = megsemmisítve, **rms.** = részben megsemmisítve, **vu.** = visszautasítva, **hna.** = hely nem adatott.)

I. Polgári tanács.

Előadó: *Püsch Antal.*

- III. 1183. Szentlőrincen elhalt Szilágyi György hagy. — fo.
1258. özv. Krisztianics Antalné — Szieberth Nándor végr. — rmv.
1261. Hásságyon elhalt özv. Hoffmann Mártonné hagy. — hh.
1271. Kis-Tormáson elhalt Ruppert János hagy. — vu.
1313. Néhai Brém József hagy. — mv.
1315. Fábos Erzse — Kis Egyed Sándor s n. végr. — rend.

Előadó: *Tóttóssy Béla.*

- V. 793. Hagyo István — özv. Hagyo Józsefné és Egedi János és t. özv. Hagyo Józsefné s t. egyesített öröks. pere. — hh.
856. Dunaszekcső község legelő felosztás. — hh.
862. Grismüllner Antal s t. — Hornung Mihály s t. tjug érvt. — rhh., rfo.
906. Felber Ferencné — Fusz Anna s t. öröks. — rmv.
936. Czebei Ferenc s t. — özv. Czebei Istvánné s t. végrend. érvényt. — rmv.

Előadó: *Kaufmann Nándor.*

- V. 993. özv. Györy Istvánné — özv. Szücs Mihályné s t. 1320 frt. — fo.
1177. Bodó Rozália és Erzse — Bodó János törv. oszt. rész. — hh.
1178. Pietsch Jakab — Cziké Mária s t. 1406 kor. 92 fill. — hh.
1236. Singer Zsigmond — özv. Schlesinger Vilmosné s t. 190 frt 94 kr. — hh.
III. 1208. Löbl Samu s t. — Wolf Zsigmond számad. — ms.
1249. Siklósi takptár — özv. Küllei Zoltánné s t. 150 frt. — hh.
1259. Weisz Bernát — Weisz Henrik értékpapir kiad. — ms.
1310. Schwarcz és Stauber — Pretzmayer Alajos végr. — mv.
1311. ifj. Briglovits Imre cégbej. — hh.

Előadó: *Holics Gyula.*

- V. 1280. Posgai József — Ferenc Anna válóper. — rend.

II. Polgári tanács.

Előadó: *Rökk Gyula.*

- V. 1181. Gukszits Mika s t. — Gukszits Tadia s t. ing. tjug. — hh.
1237. Ivancsics János — Kolovratár Mária s t. ing. birt. — hh.
1248. Dr. Lauber Rudolf — özv. Kereky Mihályné 1300 frt. — mv.
1257. Gál Józsefné — Gál József s t. 600 frt. — hh.

Előadó: *Graff Károly.*

- III. 1056. Bódi Zsófi — Sipos István tjug. — hh.
1058. Sandó Sára s t. — Gyenis János perfelj. — rend.
1071. Roheim Henrik — Varga Ferenc zjug. bek. — mv.
1103. Uglisa Zsivkó — Uglisa Ága tjug. — rend.
1152. ör. Furdi József s t. — Novák Iván s t. tjug és zjug bek. — rend.
1182. Buszler János — özv. Korpics Jánosné végr. — mv.
1216. Schmidt Antal s t. zjug bek. — hh.
1218. Strobl György s n. — Erb Istvánné tjug. — fo.
1231. Höning Henrik s n. — ifj. Höning Henrik haszon élv. — hh.

1233. Pécsi sertészizláló és áruraktár — Kohn Mór — Grósz Lelleni végr. — hh.

Előadó: *Zsombokszky Ferenc.*

- III. 1042. Kadarkut községi hitelszövetkezet — István Sándor végr. — rend.
1260. Löffler Péter s n. — Marovics András végr. — hh.
1284. Brunner Rozália — Brunner Károly s t. végr. — hh.
1300. Lampel Róbert — Kelemen Róbert végr. — rmv.
1301. Resch János — Balárdi István s t. végr. — rend
1306. Buzás József — Pap Ferenc s t. végr. — rhh., rfo.
1314. Illikov Jerkó — Barchet Henrik végr. — mv.
1316. Rubin Károly csódtöm. önként ár. — hh.

Büntető tanács.

Előadó: *Bocz Alajos.*

- V. 1460. Miszlovics Antal org. — hh.
1500. Jezernicky Lajos s t. becs. sért. — hh.

Előadó: *Cziglányi Béla.*

- V. 1481. Zaretits Józsefné emberölés. — rmv.
1482. Török László halált ok. suly. t. sért. — hh.
1505. Horváth József s t. suly. t. sért. — főtárgy.
1532. Markó Jakab — áttét.
III. 1331. Poszovác Mártonné — mv.
1399. Hedrik Albert s t. lopás, org. hh.
1558. Kober József s t. id. ing. jgt. rong. ms.

Előadó: *Angyal Pál.*

- V. 1417. Klaudner Gyula s t. párviad. — rmv.
1421. Berta János s t. erősz. nemi köz. — mv.
1484. Máté Józsefné gond. ok. emberölés. — hh.
1485. Horváth József s t. lopás s org. — hh.
1507. Vastag István sikk. — áttét.
1528. Krausz Henrik s t. család buk. — főt. kit.
1546. Keller Róza rágalm. — áttét.

Előadó: *Nábrácky Lajos.*

- V. 1413. Illés Jánosné s t. család. — ms.
1425. Molnár István s t. gyilk. — csat.
1451. Galló Mihály s t. szánd. emberölés. — csat.
1527. Hangl János s t. sikk. — rend.
III. 1397. Schön Miksa — hh.

Előadó: *Varga Nagy István.*

- V. 1271. Bika József s t. hamis tan. — hh.
1440. Németh Mártonné s t. hat. ell. erősz. — rmv.
1480. Lénárdt Istvánné s t. lopás. — rend.
1483. Esze János, lopás. — hh.

Büntetésre kitűzött ügyek.

Bejelentések 1900. évi május hó 28. s köv. napjaira

I. Polgári tanács.

Előadó: *Püsch Antal.*

- V. 1268. Molnár Mária — Brázay Kálmán ingatl. fenntartás.
1283. Kovács Buli János — Somogy község volt urb. 1200 kor.
1332. Hermann József s t. — Dunaszekcsői urb. 1456 k. 14 fill.
1255. M. államkincstár — Kaposvári állomás kibővit.

Előadó: *Tóttóssy Béla.*

- V. 955. Siák János — Bodor Jánosné s t. ing. tjug.
990. Bodor Jánosné — Siák János ing. birt.
1054. Zugi Anna — Vörös Péter 592 frt.
1096. Olafson Gusztáv — Waldman Dezső s t. 644 frt.
1132. Horváth (jakli) György — Árvalaki János s t. öröks.

Előadó: *Kaufmann Nándor.*

- V. 1086. Közalapítványi kir. ügyigazg. — Knipl Nándor s n. ing. tjug.
1252. Dr. Müller János — Schmiadt Sándor igény.
1250. Engel József fia cég — Flack Mór 1200 kor.
1269. Kovácsics Antal — Emoser Anna 71 frt 68 kr.
1279. Hoffmann Bernát — Obiczter Mihály s t. 17 frt 71 kr.

Előadó: *Holics Gyula.*

- V. 1338. Németh Imre s n. — Vörös József s t. ing. teherm.
1339. Schwarz Lipót — Lustig Alfréd 2790 frt.
1352. Kántor György — Dr. Kasza Sándor 680 frt.
1353. Patczai Katalin — Patczai József s t. ing. tjug.
1367. Bak Zsuzsanna — Bráda János válóper.
1379. Schönstein Adolf — Kohn Regina válóper.

II. Polgári tanács.

Előadó: *Rökk Gyula.*

- V. 1277. Benkőd János — Hobuli József szerződ. érvényt.
1282. Buzás Bencéné — Keresztes József s t. 214 frt 58 kr.
III. 1278. özv. Nagy Pál Jánosné — Nagy Pál József s t. végr.
1287. Mihálovics Pál — Goszmann Alajosné végr.

1372. Veismayer és fia cég — Böhm Herman végr.
1376. Schober Mátyás — Hergyó József végr.
1377. Hirschfeld S. s t. — Marton Lipót s t. végr.

Előadó: *Graff Károly.*

- III. 1217. Schmidt Antal — Schneider József s t. tjug bek.
1232. Eberling József — Ruff János zjug bek.
1242. Zvikkelsdorfer Ignácné — Brückner Emilia s t. perfelj.
1253. Nagy Anna — Valek János s n. zjug előj.
1272. Rosenzweig Sámuel — Brodl Sándor végr.
1273. özv. Szeit Pálné — Thaller Antal végr.
1286. Dr. Hermann Kohl s t. — Münz Sámuel végr.
1299. Lindeman György s n. — Streinics Szimó felszól.
1302. Lövenfeld Adolf s t. — Reisch György végr.
1307. Straub Katalin — Reisch József tjug bek.

Előadó: *Zsombokszky Ferenc.*

- III. 1308. Paksvideki takptár — Bene István végr.
1321. Abaffy Gyula s t. — Petőcz István végr.
1327. Jellinek s t. cég — Krausz Ignácné végr.
1341. özv. Tóth Istvánné — Ruzsa Katalin telekk. ügy.
1369. Magyar János s t. — Magyar Flórián s t. végr.

Büntető tanács.

Előadó: *Bocz Alajos.*

- V. 1566. ifj. Ferenc János (alsó) k. t. sért.
1567. Dorn Józsefné —
1572. Marusics Kuics József —
1589. Neufeld Antal s t. lopás.
1590. Csokona József gond. ok. s t. sért.
III. 1581. Kovács János lopás.

Előadó: *Cziglányi Béla.*

- V. 1529. Zsigmond László m. okir. ham.
1530. Ház János suly. t. sért.
III. 1462. Tóth József s t. suly. t. sért.
1611. Örökös István s t. —
1564. Dávid István hiv. hat. visszaélés.

Előadó: *Angyal Pál.*

- V. 1487. Isgum Ferenc Károly tűzvész ok.
1551. ifj. Leisz Antal s t. hat. ell. erősz.
1552. Kis Katalin s t. magzatelhajt.
III. 1563. Kristofletti Ferenc s t. m. lak sért. stb.
1599. Zsufa Tamás rágalm.

Előadó: *Nábrácky Lajos.*

- V. 1450. Fischer Sándor s t. család buk.
1595. Schönfeld György szánd. emberölés.

Előadó: *Varga Nagy István.*

- V. 1486. Németh Ferenc emberölés.
1504. Rác János szánd. emberölés.
1531. Csóri Ferenc magánokir. ham.
1498. Simonovics Lázár s neje család.
III. 1600. Pländer Károly Ödön suly. t. sért.

Laptulajdonos

Felelős szerkesztő

SAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC

TAIZS JÓZSEF

kiadó.

Nyilt-tér.

Köszönet-nyilvánítás.

Felejthetetlen férjemnek elhalálása alkalmából a legbensőbb részvétnék oly számos és sokoldalú bizonyítékában részesültem, hogy nekem lehetetlen, a szívbeli részvétel ezen nyilvánításait egyenkint viszonzni.

Eggedtessék meg tehát ez uton, hogy az elhunyt valamennyi barátjának és ismerősének, kik kimondhatatlan fájdalommal enyhítő vigasztalással oldalam mellett állottak, ezennel legmélyebben érzett köszönetemet kifejezzem.

Pécsett, 1900. évi május hó 26-án.

Wiesner Katicza.